

Osmanlı Devleti'nin onuncu pâdisahî olup, Yavuz Sultan Selim'in oğludur. Osmanlı hânedanındaki resmî ve mesrû silsileye göre onuncu hükümdar ve bu isimdeki pâdisahların ilki sayılmaktadır. **Osmanlı kaynakları ve umumî efkârî onu, kanun koyucu (vâzii) vasfından dolayı genellikle "Kanunî Sultan Süleyman" diye isimlendirirken**
,
batı kaynakları ile batılılar, büyük ve kudretli vasfından dolayı kendisini "Muhtesem ve Büyük" (Magnificent, Magnifique, Der Practige, çoğu zaman da sadece Grand Turc) gibi isimlerle anmışlardır.

Batılı bir tarihçi, onun dönemi ve şahsiyetinin büyüklüğü hakkında bilgi verirken şu ifadeleri kullanır: "Kanunî, "Muhtesem" ve "Büyük" gibi ünvanlarla anılan Süleyman'ın sultanlık çağı, Osmanlı tarihinin en önemli devresidir. Devlet, kudret, yeni fetihler, medeniyetinin, kanun ve mimarlık anıtlarının en güzel varlığını bu pâdisaha borçludur. Osmanlıların sadece "Kanunî" ünvanını verdikleri, fakat Avrupa tarihçilerinin "Büyük" sıfatı ile adlandırdıkları Osmanlı Pâdisahî sadece Sultan Süleyman'dır. Sultan Süleyman devri, bütün dünyada gelisen büyük olaylar dolayısıyla Yeni Çağ tarihinin en dikkate değer safhalarından birini teşkil eder. XVI. yüzyılın başlarında, Amerika'nın keşfinden sonra, Avrupa politikasının denge sistemi kurulmuş ve kuvvetlenmiş; Hıristiyanlıkta ortaya çıkan Reform, insan esprisine bir yeni yol açmıştır. Bundan daha hasmetli çalışma ve büyük sonuçlu zaman, insan tarihinde güç bulunur. Fransa'da I. François ve İngiltere'de VIII. Henri'nin kurdukları hükümetler; Papa X. Leo'nun kültür, bilim ve sanayinin gelişmesine ön ayak olması, Sarıken'nin yeni mezhebe karşı bas kaldırışı, Andreas Gritti'nin Venedik Doğu makamını işgal etmesi gibi tarihin önemli olaylarını bünyesinde toplayan bir asra az rastlanır. İşte Kanunî, şöhret sahibi bütün bu hükümdarlarla hakkıyla rekabet edebilecek bir hükümdardır. Kanunî, Osmanlı Pâdisahları'nın onuncusudur. Bu rakam, uğurlu telakki edilmiştir. Ayrıca, Pâdisahın onuncu hicret asrının başında (H. 900 / M.1495) dogmuş olması da mânalı sayılmıştır. "

Muazzam ve âdil bir devletin vatandâsi olmakla övünen büyük bir halk kitlesi, tebeası olmak ve devrinde yaşamakla iftihar ettiği Sultan Selim'in vefatına ne kadar müteessir olduysa, meziyetlerini yakından bildiği Sultan Süleyman'ın cülûsuna da o derecede sevindi. Bu cülûs, Kur'an-ı Kerim'in en-Neml Sûresi'nde Hz. Süleyman'ın Belkis'a gönderdiği mektuptan bahs edilirken temas edilen: " O, Süleyman'dandır. Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla (başlamakta) dir. "Bana bas kaldırmayın, teslimiyet gösterip bana gelin, diye (yazmaktadır)" âyetleri bir fal-i hayr olarak kabul edildi. Gerçekten de Kanunî Sultan Süleyman, saltanatı boyunca bu âyetlerin sirrine mazhar olduğundan onun döneminde Müslüman Türkler ile birlikte bütün bir İslâm dünyası en bahtiyar yıllarını yaşadı.

Fiilen 13 sefer harbe katılan ve döneminde 300'den ziyade kalenin fethedildiği Kanunî ile birlikte dünyaya parmak isirtan Osmanlı Devleti, fütûhata olsun, idare, siyaset ve medeniyette olsun, yeryüzünün daha önce benzerini tanımadığı, belki bir daha da tanıyıp bilemeyeceği bir kemâli zirvelestirmiş bulunuyordu.

Asya'da Kafkas dağlarından

, Acemistan içlerine, Yemen'e, Aden'e, uçsuz bucaksız Arabistan çöllerine uzarken, Afrika'da Habes, Misir, Tunus, Fas ve Cezayir'i almış, Hind denizlerinde görünmüş, Akdenizde ise kasırga gibi eserek Venedik ve Ceneviz denizciliğinin itibarıyla beraber, büyük küçük bütün adaları çiçek devsirircesine koparıp derleyerek vatanına ilhak etmişti.

Avrupa'da ise Eğri ve Estergon kalelerine kadar Macaristan'ı itaati altına almış, Erdel Krallığı, Eflâk, Bogdan Beylikleri, Kırım Hanlığı ile Lehistan arasındaki geniş stepleri ele geçirmiş, Avusturya Devleti ve Venedik Cumhuriyeti muayyen vergiler ve peskesler ödemeye mecbur edilmiş, Fransa, İtalya, Lehistan dize gelmiş, İspanya yedigi bir kaç kuvvetli sille ile hizaya getirilmisti.

Kanunî Sultan Süleyman'ın, 1520'deki cülûsu esnasında Osmanlı Devleti, Türk tarihinde esine kolay kolay rastlanmayan bir kuvvet ve kudrete sahip bulunuyordu. Babası Yavuz Sultan Selim'in, doğu ve güneye doğru iki büyük hamlesi, Osmanlı Devleti'nin şeklini temelden değiştirip hakimiyetindeki topraklarını neredeyse iki misline çıkarmıştı. Bu arada Siîlik, adeta Anadolu'dan atılmış, İran Safevî Devleti, öyle ağır bir darbe yemişti ki, hâla ondan kurtulma çabası içindeydi. Buna karşılık heybetli Memlûk Devleti artık yeryüzünde mevcut değildi. Bu devletin bütün toprakları ile birlikte Kudüs, Haremeyn, Sam ve Kahire gibi önemli merkezleri Osmanlı hâkimiyetine girmişti. Müslüman Türkler, Afrika'nın büyük bir kısmına el uzatmışlardı. Bu gidisle de pek yakında neredeyse bütün medenî Afrika'ya ele geçireceklerdi. Cezayir'in, Osmanlılara itaat etmesi ve Barbaros kardeşlerin mücadeleleri, Osmanlıları, Batı Akdeniz'in en güçlü kuvveti haline getirmişti. Müslüman Türk nüfuzu, güneyde Mozambik'e kadar uzanıyordu. Tunus, olgun bir meyve gibi Osmanlıların eline düşmeye hazırды. Kısaca Osmanlı Devleti, üç kıta üzerinde hâkimiyetini tesis etmişti. Böylece bir "**Cihan Devleti**" haline gelmişti. Bu durum, siyasî, iktisadî ve askerî bakımdan kendisini rakipsiz bir hale getirmişti. Böylece, Doğu ve Batı'daki devletlerden hiç biri, bütün bu sahalarda kendisi ile rekabete girisip boy ölçücek durumda değildi.